

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง ทบทวนคำบุพบท
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง นิทานทองอิน ตอน นากพระโขนงที่สอง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ทบทวนคำบุพบท
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำบุพบท หรือ **คำบุรพบท** คือ คำที่ปรากฏหน้านามวลีและประกอบเข้าเป็นบุพบทวลี คำบุพบทมักมีความหมายเพื่อบอกตำแหน่ง หน้าที่ ความเกี่ยวข้อง ความมุ่งหมาย ความเป็นเจ้าของ ฯลฯ ของนามวลีที่สัมพันธ์กับกริยาหรือบอกความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีกับนามวลีในประโยคเดียวกัน คำบุพบทใช้บอกความหมายหลายประการ ในขณะที่สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๕๕: ๕๑-๕๓) อธิบายเกี่ยวกับความหมายของคำบุพบทไว้ได้แก่

๑) บอกตำแหน่ง ที่ตั้ง สถานที่ เช่น

- ผมขอลงตรงสะพานลอย
- พวกเราแวะซื้อขนมข้างทาง

๒) บอกสาเหตุ เช่น

- เขามีกำลังใจต่อสู้โรคร้ายเพราะคำพูดของเธอ

๓) บอกความมุ่งหมาย เช่น

- น้องตั้งใจเรียนเพื่ออนาคตของตนเอง

๔) บอกความเป็นเจ้าของ เช่น

- แมวของคุณแห้วหายไปจากบ้าน

๕) บอกผู้ที่ทำกริยาร่วมกัน เช่น

- เขาวางแผนไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ

๖) บอกผู้รับผลประโยชน์ เช่น

- ในหลวงพระราชทานพรแก่ประชาชนชาวไทย
- เรากล่าวคำสรรเสริญแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า

๗) บอกเวลา เช่น

- เขากลับมาถึงเมืองไทยเมื่อวันก่อน
- เขามาหลบเอาตอนตีสาม

๘) บอกเครื่องมือที่ใช้ทำ เช่น

- เขาจับปลาด้วยมือเปล่า

๙) บอกสิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ เช่น

- อย่ารักเหายิ่งกว่าผม

แหล่งที่มา : หนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ